

Obsah

Předmluva	11
Slovo překladatele	15
Úvodem	17
Kapitola 1	
ROZVOJ ZPROSTŘEDKOVANÉ ŘEČI	
Mluvit a myslit nahlas, aby se překonal chudý slovník, opoždění řeči a nedokonalé vyjadřování u dětí a dospělých	23
Co to je „zprostředkovaná samomluva“ (mediated self-talk – MST)?	25
Stimulace a rozvoj řeči pomocí MST	28
Kde používat MST: v každodenním životě, ve škole a při terapii	32
Na koho by měla být MST zaměřena	34
Proč to dělat	34
Kdo může a měl by to dělat	35
Kdy by se měla MST aplikovat	35
Jaká jsou vhodná využití	36
Vytvořit podmínky pro MST	37
MST jako model činnosti	39
Kapitola 2	
TEORETICKÉ ZÁKLADY	
ZPROSTŘEDKOVANÉ SAMOMLUVY (MST)	41
Předchůdci teorie samomluvy	41
Parametry zkušenosti zprostředkovaného učení	44
Zprostředkovat časnovou nápodobu pohybů jazyka, které předchází řeči	48

Kapitola 3	
VĚDECKÉ DŮKAZY	
Zrcadlové neurony a neurofyziologie mají odpovědět na otázky, jak a proč MST podporuje vývoj řeči.	51
Jak a proč je MST úspěšná	51
Nezbytné vlastnosti, které zvyšují nervovou plasticitu	52
Příspěvek teorie činnosti pro MST	56
Zrcadlové neurony, nervová plasticita a jazyk	56
Shrnutí role zrcadlových neuronů pro vývoj jazyka	61
Kapitola 4	
MST A STRUKTURA JAZYKA	63
Orientace ve struktuře jazyka	63
Předlingvistické prvky	64
Lingvistické prvky	66
Jak vytvářet strukturu jazyka	67
Potřeba porozumět jazykovým strukturám a zahrnout je do MST	68
Oblasti vývoje jazyka	77
Kapitola 5	
JAK UVÉST DÍTĚ DO MST	91
Hlediska, která se vztahují ke zkušenosti zprostředkovaného učení (MLE)	91
Nový pohled na „interakci“	92
Strukturální prvky MST	93
MST v praxi	99
Obvyklé slovní interakce versus nápravné nebo terapeutické využití	100
Zprostředkování zaměřené na lingvistické prvky	101
Rozvoj sociální a empatické vnímavosti	101
Kapitola 6	
JAK VYUŽÍT MONOLOG V PRAXI	103
Naslouchání je cesta k samomluvě	103

Kde použít MST?	104
Příprava na MST	105
Příklad MST ve známém prostředí denního života	106
MST ve zvlášť plánovaných zážitcích	107
Přizpůsobit a inovovat	108
Verbální prvky monologu	109
Kognitivní hlediska slovního vyjadřování	117
Shrnutí	120
Kapitola 7	
ZA VNITŘNÍ ŘEČ:	
ODPOVĚĎ DÍTĚTE	123
Sledovat a hodnotit samomluvu dítěte	123
Jak podnítit a zpracovat samomluvu	125
Jak ustupovat od samomluvy	127
Hierarchie verbální interakce: samomluva a co dál	128
Kapitola 8	
MST A PORUCHY ŘEČI	131
Jak využít MST u řečových obtíží	131
Reakce na obtíže v řeči	134
Specifické postižení řeči (specific language impairment – SLI):	
příklad dopadu poruchy řeči	136
Kapitola 9	
ROZVOJ JAZYKA, KOGNITIVNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ	
Jak překonat vývojové opoždění	139
Začátky	139
Záměr	140
Některá pozorování z tohoto hlediska	143
Nakonec... bez omezení nebo hranic	147
Pozdější vývoj	148
Širší prostředí	149
MST v dospělosti	151
Závěrečná úvaha	151

Kapitola 10

VYUŽITÍ MST U RŮZNÝCH OBTÍŽÍ

Krátké případové studie 153

Případ 1: Donald	153
MST jako raná intervence	154
Případ 2: Amy	
Desetiletá dívka s diagnózou autismu	159
Případ 3: Sam	
Opožděný vývoj řeči	166
Případ 4: Damon	
Adolescent plný hněvu	168
Závěr	170

Kapitola 11

VÝZVA A PŘÍSLIB MST 173

První výsledky a otázky pro budoucnost	173
Shrnutí a výhled	174
Shrnutí	177

Dodatek

SYSTEMATICKÉ EXPERIMENTÁLNÍ STUDIE JSOU NUTNOSTÍ 179

Některé možné výstupy, které rozšíří naše znalosti	179
Některé specifické výzkumné otázky	180

O autorech 183

Literatura 185

Literatura v češtině 190